

KOCSIS CSABA

A sólyom egy életre választ párt magának

Az egyre szélesebb lángnyelvek kitartóan nyaldosták az egymásnak támasztott fahasábokat. A tűz apró szikrákat tüsszögött az égre. A pásztorok bús, panaszos énekét vitte tova a tavaszi szél. Álmos kényelmetlenül forgolódott. Apját orvul megölték a rokonok egy vadászaton. Anyja itt remélt menedéket a hegylakóknál.

– Mi a baj, Vasile? – kérdezte a számadó a hirtelen beállt csendben.

– Semmi – préselte ki magából a legény. Elvörösödött a hazugságtól.

– Hálátlan vagy – morogta az öreg. – Befogadtunk, megtanítottunk mindenre. Jó pásztor vagy. Nem szóltam, ha megmászad a sziklát. Kővé válsz egyszer, ha nem tisztel a hegyet!

– Nekem most kellett menni!

– Volt egyszer egy legény, az is azt hitte, ha korábban hajtja ki a juhokat, több sajta lesz, mint a többieknek. Hét ködmönt terített magára, mert tudta, hogy hideg lesz a hegyen. Minden nap levetett egyet, mert egyre jobb idő volt. Mikor már közel járt a hegy csúcsához, már csak egy ruhája maradt, de hirtelen visszajött a tél. Megdermedt ő is, meg a juhok is.

– Láttam azokat a furcsa köveket, de én az apám örökségét vigyázom!

– Badarság! Apádnak is a madár lett a veszte.

– Nem a sólyom, az irigység miatt bukott el!

– Hát abból van itt is – enyhült meg az öreg.

– Ez az apám madara. Mikor átjöttünk a hegyen, akkor eresztette el anyám. Pedig csak ez az egy emléke maradt utána.

– Nem sajnáltad?

– Dehogynem! Anyám azzal vigasztalt, hogy ez a madár vigyázza majd az apám lelkét. Most találtam rá.

– Egyik madár olyan, mint a másik.

– Nincs két egyforma bárány sem!

– Ez igaz!

– A hím valamivel kisebb, a tojó teste sebb, a hasán csepp alakú pettyek sorjázanak. Ez pedig nem olyan, mint a többi, mert vékony ezüstgyűrű van a lábán.

– Hol a fészke?

– A hegy tetején túl. Azon az oldalon, amit mindig ér a nap. Nem fészek az, inkább csak sziklaüreg. Négy tojást számoltam alattuk.

– Azt nem tanította apád, ha megzavarják a sólymot, elhagyja a fészket?

– Tudom, nem is megyek oda többet! Bár még korai az idő, még újra költöhet. Hiába fognám be a fiókat, nem tudnám felnevelni. Hamar híre menne, ha megszerezném. A magunkfajta nem tarthat ilyen nemes madarat.

– Ezt jól mondod!

– Apám is a fejedelemnek nevelte őket. Ez volt a dolga. Van, amelyikkel vadásztak, van, amit elajándékoztak. Busásan megjutalmazták.

– Ez lett a veszte! Azt mondta anyád.

– Igen, el akarták venni tőle a madarakat, de nem hagyta. Messziről terítették le, nyíllal. Orvul. Amikor elvágódott, a madár a kesztyűs kezén volt. Nem tudott elrepülni, mert a csuklójára volt kötözve. Tehetetlenül verdesett a szárnyával. Anyám levágta a bőrszíjat, és megfogta a sólymot. A másik kezével engem nyalábolt fel. Ráültetett Felhőre, az almásderesre. Nem először lovagoltunk együtt, de ilyen gyorsan még soha. El kellett érni az erdő szélét, mielőtt utolérnek. Sokszor járt arra apámmal. Ismerte a járást, tudta, hogy oda már nem mernek utánamenni... Itt pedig menedékre lettünk... Menedékre, de nem otthonra...

– Mégis közülünk való lányt szeretsz!

A legény úgy tett, mintha nem hallaná.

– Anyám azt mondta: a sólyom egy életre választ magának párt.

– A bojtár a bátorságát teszi próbára, de te a gyengeséged akarod elrejteni a vakmerő dolgaiddal!

– Én vigyázom a legnagyobb nyáját, és Anica követne engem, akár a hegy másik oldalára is.

– És ha megszületik a gyerek, minek nevelnéd? – csattant fel az öreg.

– Solymásznak! – vetette oda.

Állta a másik tekintetét. Mindegy, hogy mit mondott előtte. Ha nem lehet solymász, majd a gyereke vagy valamelyik ivadéka. Pedig ismeri a ragadozó madarak minden gondolatát. Látott ő hóját és sast is vadászni. Mégis a vándorsólyom zuhanása maradt meg benne a legjobban. Az, ahogy a hátsó karmával végighasítja a préda hátát, eltöri annak a gerincét. Nem a zsákmány elejtése fogta meg, hanem a zuhanás szabadsága. Első volt a legények között, mégis kétszer annyit kellett dolgoznia, hogy elfogadják, mert idegennek számított. Ahogy az apró lángnyelvek az izzó fahasábon, úgy lobbantak fel az emlékei. Megszűnt körülötte a világ, és egy pillanatra gyermek lett megint.

– Ești somnoros? (Álmos vagy?) – kérdezték tőle gúnyosan a többiek még akkor is, amikor már értette a nyelvüket. Aztán futottak, mert erősebb volt náluk. Csellel néha legyűrték, de büszke volt a sebeire és arra, hogy szemtől szemben nem tudják legyőzni, csak orvul. A számadó egyszer megelégelte ezt a macskagégér játékot, magához intette mindet.

– Nu are somn, e doar un visător... Spune-i Vasile!

A fiú értette. Ő nem álmos, ő csak álmodozó... Ez igaz! De miért kell őt Vasilénak hívni, amikor van neki rendes neve?

– Álmos... – mondta önérzetesen, de már nem volt olyan biztos a dolgában...

A számadó jó ember volt, egyformán muzsikált a botja minden kisbojtár hátán, ha hibáztak, és mindenki tudta, miért kapta a büntetését.

– Spune-i Vasile! – ismételte meg ellentmondást nem tűrően.

Felemelte a botját, így még hatalmasabbnak tűnt:

– Înțelegeți? (Értitek?)

Nem várt választ, de a gyerekek megértették.

– Emlékszel még a régi dalokra? – rezzent most össze az öreg hangjára.

– Lesz, aki megtanítsa!

– Anica?

A legény nem válaszolt. Érezte, igaza van az öregnek. Honnan ismerné Anica az ő dalait, amikor már ő sem hallotta őket évek

óta. Anyja a pásztorok között nem énekelt, csak sírt, és megritkultak az emlékei.

Álmos feltápászkodott. Belenyúlt az iszákjába. Megnyugtatta, hogy benne van az a kis tenyéryi bőrdarab, amit apja a sólyom fejére húzott, ha vadászni indult a madarával. Most kapta anyjától. Azt mondta, ez a családi öröksége, adja majd oda az unokájának. A mogyorónyi forgódísz megtartotta magának azzal, hogy „legalább ennyi emlékem maradjon apádtól”. A sapkára három sárkányfog volt hímezve. Az asszony úgy gondolta, ez majd erőt ad a fiának.

A pásztorok dacos, szilaj énekbe kezdtek. A megtiptort parázs felröppenő darabkái furcsa táncba kezdtek az égen.

Nekiindult a csúcsnak. A Gyilkos-tetőre csukott szemmel is eltalált volna, de a völgybe, ahonnan anyja hozta évekket ez előtt, még nem merészkedett. Feljött a nap, mire odaért. A patak mellett húzódó faluban azonban megfeledezett az óvatosságról. A házak között járt, amikor észrevették. Egy asszony ráuszított egy komondort. A kutya a nyáj mellett sem az állatokat terelgette. Megvédte őket a ragadozóktól és a tolvajoktól. Már öreg volt, mint az a katona, aki már nem indul többet harcra, de eltartják a többiek. A kutya hatalmas ugrásokkal közelített. Amikor hozzáért, lesunyta fejét, és játékosan forgolódott körülötte.

– Bátor, te vagy az? – ölelte magához a legény egykori játszótársát.

Bátor... Eszébe jutott... Curajos – így mondják a hegylakók... Ő is kiérdemelte ezt a szót. Már többször. Jobban szerette, ha így hívják. Inkább így, mint Vasilénak. Ez a kutya képes volt szembeszállni a medvével is miatta. Nem ölte meg, de elűzte. „Bátornak köszönheted, hogy még a világon vagy!” – hallotta az apja hangját. Régen emlékezett magyarul. Igaz, hogy anyja régóta nem énekelt, de az apjáról magyarul mesélt. Bár nem volt idejük sokat beszélni. Dolgozni kellett. Volt, hogy hetekig nem is találkoztak.

A közelben legelésző kanca megrázta sörényét, és beleszagolt a levegőbe. Nagyokat horkantott, mintha mondani akarna valamit. Az asszony megrémült, amikor látta, hogy a kutya kezes báránnyá változik, és játékosan körbeugrálja az idegent.

– Nem ártó szándékkal jöttem – formálta a szavakat az anyjától tanult hangokból, de

(folytatás a következő oldalon)